

ගස් පුහුණු කිරීම හා කප්පාදුව

- ❖ පැලය සෘජුව වර්ධනය කරගැනීම සඳහා පැලය සිටවූ විගස ඒ අසලින්ම ආධාරක කණුවක් සිටුවන්න.
- ❖ පොලව මට්ටමේ සිට සෙ.මි. 60-75 උසක් දක්වා කඳෙන් හටගන්නා සියළුම පාර්ශ්වික අතු ඉවත් කරන්න.
- ❖ ඉන්පසු එකිනෙකට සෙ.මි. 30 හා පමණ පරතරයකින් පාර්ශ්වික අතු 3 - 4 වැඩීමට සලස්වන්න.
- ❖ මෙම අතු කඳේ සිට විවිධ දිශාවන් ඔස්සේ යොමුවී තිබීම වැදගත් වේ.
- ❖ රෝගී, මැරීගිය, කෙළවර සිට ක්‍රමයෙන් මැරී යන අතු, එකිනෙක ආසන්නයේ ඇති අතු, දුර්වල වර්ධනය සහිත අතු හා දිය රිකිලි ආදිය වරින්වර කපා ඉවත්කරන්න.

ගෙඩි හටගැනීම ප්‍රමාද වේනම්...

- ගස් හොඳින් වර්ධනය වී ඇතත් එල හට නොගැනීම බොහෝ වගාකරුවන්ට ඇතිවන ගැටළුවකි. මේ සඳහා,
- ❖ ගසට හිරුඑළිය ලැබීමට සලස්වන්න.
 - ❖ ගසේ ප්‍රධාන අතු වල පොල්ලෙලි වැනිදැ එල්ලන්න. මෙවිට අතුවලට හොඳින් හිරුඑළිය වැටේ.
 - ❖ ප්‍රධාන අතු කිහිපයක කඳ වටා පොතු තීරු (වලයක් නොවේ) ඉවත් කරන්න. (සෙ.මි. 1x1)
 - ❖ මල් වාරයට මාස 02 කට පමණ පෙර පස වියළී යාමට ඉඩ හරින්න. (මෙහිදී ගසේ මීය යෑම වැලැක්වීමට ඉතා ස්වල්පයක් ජලය සපයන්න.) මෙමගින් මල් පිපීම උත්තේජනය වේ.
 - ❖ එල මෝරන විට පස නැවතත් වියළීයාමට කටයුතු සලස්වන්න.

අස්වනු නෙළීම

හොඳින් නඩත්තු කල බීජ පැලයකින් වසර 05 කට පසුවද පමණද, බද්ධ පැලයකින් වසර 2 - 3 පසුව ද අස්වැන්න ලබාගත හැක.

සැකසුම: ඒ.ජේ.එම්.ඒ. අබේකෝන්
 උපදෙස්: ආචාර්ය එච්.එම්.එස්. හින්කෙන්ද
 විමර්ශි: උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ ගොවිපල, ගන්නොරුව
 දුරකතන: 081-2388387
 උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ ගොවිපල, බිබිල
 දුරකතන: 055-2265423

දෙහි දොඬුම් වගාව

ජාතික තාක්ෂණ උද්‍යානය
 National Agro - Technology Park

රුවේසියේ ශාක කුලයට අයත්වන දෙහි දොඩම්වල මව්බිම් වන්නේ උතුරු ඉන්දියාව, උතුරු මියන්මාරය වැනි ප්‍රදේශය. දෙහි, දොඩම් කුලයේ බෝග අප රටේ වැඩි වශයෙන් වගා කරන්නේ මොණරාගල, රත්නපුර, කුරුණෑගල සහ බදුල්ල යන දිස්ත්‍රික්කවලය. මීට අමතරව මාතලේ, වවුනියාව, යාපනේ, මඩකලපුව, මුලතිව් වැනි දිස්ත්‍රික්කවල පැණි දොඩම් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා විභවයක් ඇත. ජමනාරං වගාව වඩා සාර්ථක වන්නේ තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශ වලය.

රුවේසියේ කුලයේ සාමාජිකයින්

බෝගය	උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමය	ප්‍රභේද
පැණි දොඩම්	<i>Citrus sinensis</i>	බිබිලේ බීජ රහිත පැණිදොඩම්, බිබිලේ පැණි දොඩම්, ආරෝග්‍යක
කාරං	<i>Citrus reticulata</i>	මධු, කොණ්ඩ ජමනාරං
ජම්බෝල	<i>Citrus maxima</i>	සුරත්
කහටි	<i>Citrus latifolia</i>	
දෙහි	<i>Citrus aurantifolia</i>	මොණරාගල දේශිය
ලෝප් ගෘථ	<i>Citrus paradisi</i>	තොම්සන් පිත්ත

පස

- ❖ හොඳින් ජලය බැස යන කාබනික ද්‍රව්‍ය මැනවින් අඩංගු ලෝම් පස, මෙම වගාව සඳහා වඩා සුදුසුය.
- ❖ එසේම පසෙහි මීටර් 2 ක් පමණ ගැඹුරක් දැක්වා වූ ප්‍රදේශයෙහි බොරළු හෝ තද පස් තට්ටුවක් නොමැති වීමද වගාවේ සාර්ථකත්වය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- ❖ පසෙහි තිඛිය යුතු සුදුසු පී.එච්. අගය 5 - 6 පමණ වේ. මීට වඩා පී.එච්. අගය අඩු හෝ වැඩි වීමෙන් නොයෙක් මූලද්‍රව්‍ය උෂ්ණත්වයන් නිසා වගාව දුර්වල වියහැක.

ප්‍රචාරණය

- ❖ බීජ පැල කර ලබා ගන්නා පැල මගින් ද, බද්ධ කිරීම, අතුබැඳීම වැනි වර්ධක ප්‍රචාරණ ක්‍රම මගින්ද ප්‍රචාරණය කල හැක.
- ❖ බීජ පුරෝහණය කර ලබාගන්නා පැල සිටවූ විට එල හටගැනීමට වැඩි කාලයක් ගත වීම, විශාලත්වයෙන් වැඩි ගස් ලැබීම, එකිනෙකට වෙනස් ලක්ෂණ සහිත ගස් ලැබීම වැනි දුර්වල තත්ත්ව ඇතිවේ.

බීජ පැල සකසා ගැනීම

තෝරාගත් ගස්වලින් ලබාගත් බීජ තවාන්කර සකසා ගත් පැල බඳුන්කර, මාස 5 - 6 ගතවූ විට කේන්ද්‍රයේ සිටුවීමට යොදාගනී.

බද්ධ කිරීම

- ❖ බද්ධ පැල නිපදවා ගැනීම සඳහා වැඩි වශයෙන් යොදා ගන්නේ කුඤ්ඤ රිකිලි බද්ධ ක්‍රමයයි.
- ❖ දොඩම් හා ජමනාරං බද්ධකිරීම සඳහා රග්ලෙමන්, පිලිපීන් දෙහි, රංග්පූර් දෙහි ග්‍රාහක වශයෙන් යොදා ගත හැක.

කේන්ද්‍රය සැකසීම හා සිටුවීම

- ❖ 60cm x 60cm x 60cm ප්‍රමාණයේ වලවල් සකසන්න.
- ❖ මෙම වලවල් හොඳින් දිරාපත් වූ ගොම පොහොර හා මතුපිට පස් දමා පුරවන්න. එක් වලකට ගොම පොහොර කුඩා 3 - 4 පමණ දැමීම සැහේ.

පැලය අවට තෙතමනය රැකගැනීමට

- ❖ පැල සිටුවීමෙන් පසුවත් පළමු අවුරුදු දෙක තුලදීත්, මල් හට ගන්නා විටදීත් ගසට ජලය හිඟ වීමට ඉඩ නොදෙන්න.
- ❖ වියළි කලාපයේ, වියළි කාල සීමාවන්හිදී වගාවට ජලය සැපයීම වැදගත් වේ.
- ❖ ගස අවට ප්‍රදේශයේ වියළි තණකොල, පිදුරු, කොහුබත්, වැනි ද්‍රව්‍ය වලින් වසුන් යොදන්න. මේ නිසා පස ඉක්මනින් වියළියාම වලකී.

පරතරය

වර්ගය	ප්‍රමාණය	අක්කරයකට පැල
පැණි දොඩම් කාරං	} 4m-5m x 4m-5m	160 - 250

පොහොර යෙදීම

වියළි සහ අතරමැදි කලාපය වර්ධක ප්‍රචාරණ ශාක සඳහා (ජල සම්පාදනය යටතේ)

වර්ගය	යොදන අවස්ථාව	ප්‍රභවය	ප්‍රමාණය (එක් වලකට)
හුඳු (PH <5) කම්	සිටුවීමට සති 2 පෙර	බොලම්පිටි	ග්‍රෑම් 500
කාබනික පොහොර	සිටුවීමට සති 2 පෙර	කුකුල් පොහොර, ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට්	කි. ග්‍රෑම් 10

රසායනික පොහොර	යොදන අවස්ථාව	රසායනික ප්‍රභවය හා ප්‍රමාණය (එක් පැලයකට ග්‍රෑම්)		
		ගුර්ත	විට්ටි	මිශ්‍රණයේ බීජ පොටෑෂ්
පැල සිටුවීමට පෙර ප්‍රථම වසර (සෑම මාස 04කට වරක්)	දෙවන වසර (සෑම මාස 04කට වරක්)	80	100	45
		100	120	20
තෙවන වසර (සෑම මාස 04කට වරක්)	ඉන්පසු සෑම වසරකම (සෑම මාස 04කට වරක්)	150	150	30
		200	180	40
		110	210	130